Lietas arhīva Nr. A42-02060-21
ECLI:LV:ADRJLTN:2021:1122.A420206021.2.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
LIEPĀJAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Liepājā 2021. gada 22. novembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Kristīne Brokane,

piedaloties pieteicējas /pers. D/ (/pers. D/) pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei Guntai Gulbei,
atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra pārstāvim /pers. G/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. D/ pieteikuma par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2021. gada 22. jūnija lēmuma Nr. 1-5n/572 „Par valsts notāra lēmumu negrozīšanu" atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra (turpmāk – Reģistrs) galvenā valsts notāra 2021. gada 22. jūnija lēmumu Nr. 1-5n/572 „Par valsts notāra lēmumu negrozīšanu" (turpmāk – Lēmums) nolemts atstāts negrozītu Reģistra Kontroles nodaļas valsts notāra 2021. gada 10. maija lēmumu Nr. 6-12/50559 „Par komercsabiedrības izslēgšanu no komercreģistra" (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru savukārt nolemts izslēgt SIA /Nosaukums/ (turpmāk – Sabiedrība) no komercreģistra.

Lēmums pamatots ar turpmāk norādītiem apsvērumiem.

[1.1] Konstatējot, ka komercreģistrā nav reģistrēta informācija par Sabiedrības patieso labuma guvēju, Sabiedrībai uz tās juridisko adresi tika nosūtīts brīdinājums par tās darbības izbeigšanu, ja minētā informācija netiks iesniegta. Tā kā Sabiedrības to neiesniedza un bija iestājušies visi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma (turpmāk – Likums) 49. punktā noteiktie priekšnoteikumi, tās darbība pamatoti tika izbeigta. Sabiedrības ir atbildīga par korespondences saņemšanu tās juridiskajā adresē.

[1.2] Atbilstoši Senāta norādītajam, ja tiek apstrīdēta sabiedrības izslēgšana, Reģistrs var pārbaudīt tikai to, vai pirms sabiedrības izslēgšanas bija iestājies likumā paredzēto apstākļu kopums. Reģistrs savu lēmumu var atcelt tikai tad, ja kāds no noteiktajiem apstākļiem nav iestājies. Konkrētajā gadījumā visi likumā paredzētie priekšnosacījumi sākotnējā lēmuma pieņemšanai ir konstatējami, jo Sabiedrības darbība likumā noteiktajā kārtībā tika izbeigta, tika publicēts paziņojums oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" un likumā noteiktajā laikā neviena persona neiesniedza pieteikumu par likvidatora iecelšanu vai Sabiedrībai netika pasludināts maksātnespējas process. Apstākļiem, ka Sabiedrībai ir palikusi manta un Sabiedrība pēc izslēgšanas ir sniegusi informāciju par patiesajiem labuma guvējiem, nav tiesiskas nozīmes.

[2] 2021. gada 20. jūlijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts Sabiedrības valdes locekles – pieteicējas /pers. D/ – pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteicēja pieteikumā norāda, ka, pieņemot Lēmumu, nav ņemts vērā tas, ka Pasaules veselības organizācija 2020. gada 11. martā paziņoja, ka koronavīrusa izplatība sasniegusi globālas pandēmijas apmērus, kā arī Latvijas valdība divreiz izsludināja ārkārtējo situāciju. Reģistrs visus lēmumus pieņēma tieši ārkārtējās situācijas laikā. Noteikto pārvietošanās ierobežojumu dēļ Sabiedrība Reģistra sūtītos dokumentus nevarēja saņemt. Pieteicēja un otrs valdes loceklis /pers. K/, kas bija vienīgās paraksttiesīgās personas, ir Vācijas pilsoņi un visu ārkārtējās situācijas laiku atradās Vācijā, pārvietošanās ierobežojumu dēļ nevarot ierasties Latvijā un Sabiedrības juridiskajā adresē, lai pārbaudītu pastu. Reģistram bija jāpārliecinās par valdes atrašanās vietu. Konkrētajos apstākļos ir konstatējams būtisks cilvēktiesību pārkāpums.

[3] Reģistrs tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt, papildus Lēmumā norādītajam paskaidrojot turpmāko.

[3.1] Atbilstoši Likuma pārejas noteikumu 22. punktam informāciju par Sabiedrības patiesajiem labuma guvējiem bija pienākums iesniegt Reģistrā līdz 2018. gada 1. martam. Ja tas būtu izdarīts, konkrētais administratīvais process nebūtu uzsākts.

[3.2] Ja juridiskās personas valde neatrodas juridiskās personas juridiskajā adresē, tai jārēķinās ar dokumentu paziņošanas juridisko fikciju, līdz ar to Reģistra nosūtītie dokumenti uzskatāmi par paziņotiem neatkarīgi no tā, vai Sabiedrības valde faktiski tos ir saņēmusi. Valde bija atbildīga par korespondences saņemšanu neatkarīgi no ārkārtējās situācijas un pārvietošanās ierobežojumiem. Turklāt pieteicēja par Reģistra pieņemtajiem lēmumiem varēja uzzināt arī citos veidos, piemēram, tīmekļvietnē *info.ur.gov.lv* ikviens bez maksas var saņemt informāciju par sabiedrībām, tostarp to darbības izbeigšanas faktu. Tāpat ieraksts par Sabiedrības darbības izbeigšanu tika izsludināts Latvijas Republikas oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis". Neviens nevar aizbildināties ar oficiālajā izdevumā publicēto tiesību aktu vai oficiālo paziņojumu nezināšanu. Savukārt konstatēto trūkumu par

informācijas par Sabiedrības patiesajiem labuma guvējiem neesību pieteicēja varēja novērst attālināti, dokumentus iesniedzot elektroniski vai pa pastu.

[3.3] Atbilstoši Senāta norādītajam Reģistram ir jāvērtē būtisks cilvēktiesību aizskārums, ja ir izteikts lūgums par Komerclikuma 318.[1] panta trešajā daļā noteiktā viena mēneša materiāltiesiskā termiņa atjaunošanu, kurā likvidācijā ieinteresētā persona var iesniegt pieteikumu par likvidatora iecelšanu. Ja sabiedrība jau ir izslēgta no komercreģistra, nav jāvērtē būtiska cilvēktiesību aizskāruma esība, bet tikai tas, vai bija iestājušies visi likumā paredzētie apstākļi izslēgšanai no komercreģistra.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pilnvarotā pārstāve pieteikumu uzturēja, savukārt Reģistra pārstāvis pieteikumu neatzina.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[6] Atbilstoši Likuma 1. panta 5. punkta „a" apakšpunktam patiesais labuma guvējs ir fiziskā persona, kura ir klienta – juridiskās personas – īpašnieks vai kura kontrolē klientu, vai kuras vārdā, labā, interesēs tiek nodibinātas darījuma attiecības vai tiek veikts gadījuma rakstura darījums, un tā attiecībā uz juridiskajām personām ir vismaz fiziskā persona, kurai tiešas vai netiešas līdzdalības veidā pieder vairāk nekā 25 procenti no juridiskās personas kapitāla daļām vai balsstiesīgajām akcijām vai kura to tiešā vai netiešā veidā kontrolē.

Likuma 18.[2] panta pirmā daļa noteic, ka juridiskā persona, tai skaitā personālsabiedrība, kas reģistrēta Reģistra vestajos publiskajos reģistros, nekavējoties, bet ne vēlāk kā 14 dienu laikā no attiecīgās informācijas uzzināšanas dienas iesniedz Reģistram pieteikumu informācijas par patiesajiem labuma guvējiem reģistrācijai vai šajā informācijā veikto izmaiņu reģistrācijai, norādot Likuma 18.[1] panta ceturtajā daļā noteikto informāciju. Savukārt Likuma 18.[2] panta otrā daļa paredz, ka, arī iesniedzot Reģistram pieteikumu par juridiskās personas reģistrāciju (dibināšanu) vai kapitālsabiedrību dalībnieku vai valdes locekļu izmaiņām, pieteikumā norāda informāciju par juridiskās personas patieso labuma guvēju atbilstoši šā panta prasībām.

Saskaņā ar Likuma pārejas noteikumu 22. punktā noteikto attiecīgā informācija par patieso labuma guvēju Reģistram bija jāiesniedz līdz 2018. gada 1. martam.

Tātad Likumā ir noteikta konkrēta informācija, kurai ir jābūt juridiskās personas rīcībā par tās patiesajiem labuma guvējiem un kura reģistrēšanai komercreģistrā jāiesniedz arī Reģistram, turklāt tas bija jāizdara līdz 2018. gada 1. martam. Pretējā gadījumā juridiskajai personai eventuāli ir jārēķinās ar Likuma pārejas noteikumu 49. punktā noteiktajām sekām, proti, ja kapitālsabiedrība, kura bija reģistrēta komercreģistrā vai par kuras reģistrāciju bija iesniegts pieteikums līdz šā likuma 18.[2] panta spēkā stāšanās dienai (2017. gada 1. decembrim), nav iesniegusi Reģistram pieteikumu par tās patiesajiem labuma guvējiem un mēneša laikā pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas nav novērsusi minēto trūkumu, tās darbību izbeidz, pamatojoties uz Reģistra lēmumu.

Ievērojot norādīto, Sabiedrībai jau pirms Reģistra 2021. gada 24. jūlijā sūtītā brīdinājuma (*lietas 17. lapa*) bija jāzina par pienākumu iesniegt Reģistram informāciju par tās patiesajiem labuma guvējiem, līdz ar to pieteicējas argumentiem par Covid-19 pandēmiju, Latvijā izsludināto ārkārtējo situāciju un īslaicīgi noteiktajiem pārvietošanās ierobežojumiem nav būtiskas un izšķirošas nozīmes.

[7] Sabiedrība komercreģistrā reģistrēta /datums/, tās reģistrētā juridiskā adrese norādīta /adrese/. Tieši uz šo adresi Reģistrs sūtījis Sabiedrībai adresēto korespondenci.

Saskaņā ar Paziņošanas likuma 4. panta otrajā daļā noteikto juridiskajai personai dokumentu paziņo uz tās juridisko adresi. Atbilstoši Paziņošanas likuma 8. panta otrajā, trešajā un ceturtajā daļā noteiktajam dokuments, kas paziņots kā vienkāršs pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu astotajā dienā no dienas, kad tas iestādē reģistrēts kā nosūtāmais dokuments. Dokuments, kas paziņots kā ierakstīts pasta sūtījums, uzskatāms par paziņotu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā. Ja no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai atpakaļ nosūtīts dokuments, tas pats par sevi neietekmē dokumenta paziņošanas faktu. Prezumpciju, ka dokuments ir paziņots septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā vai astotajā dienā no dienas, kad tas iestādē reģistrēts kā nosūtāmais dokuments, adresāts var atspēkot, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no adresāta gribas bijuši par šķērsli dokumenta saņemšanai norādītajā adresē.

Tātad šajā gadījumā neatkarīgi no pieteicējas norādītā spēkā ir dokumenta paziņošanas prezumpcija. Sabiedrībai ir pienākums būt sasniedzamai juridiskajā adresē. Nav būtiskas nozīmes, vai Sabiedrība šo pienākumu nodrošina ar valdes locekļu vai kādas citas pilnvarotas personas starpniecību. Ja Sabiedrība veica komercdarbību Latvijā, tai bija jānodrošina noteikto pienākumu izpilde neatkarīgi no valdes locekļu faktiskās dzīves vietas vai uzturēšanās vietas. Turklāt laikā, kad brīdinājums tika nosūtīts, proti, 2020. gada 24. jūlijā, Latvijā nebija ne ārkārtējās situācijas, ne pārvietošanās ierobežojumu.

Tomēr, kā norādīts jau iepriekš, minētajam nav būtiskas nozīmes, jo pienākums iesniegt Reģistram informāciju par Sabiedrības patiesajiem labuma guvējiem, pirmkārt, izriet no Likuma, savukārt brīdinājums kalpo tikai kā atgādinājums par noteiktā pienākuma neizpildi un dod iespēju attiecīgo pienākumu izpildīt, kā arī brīdina par sekām, kas arī ir tieši noteiktas Likuma pārejas noteikumos un tādējādi Sabiedrībai bija jābūt zināmām neatkarīgi no brīdinājuma nosūtīšanas vai saņemšanas.

[8] Saskaņā ar Likuma pārejas noteikumu 49. punktu kapitālsabiedrības darbības izbeigšanai un likvidācijai piemēro Komerclikuma normas, kas regulē kapitālsabiedrības darbības izbeigšanu un likvidāciju gadījumā, kad kapitālsabiedrības darbība ir izbeigta, pamatojoties uz Reģistra lēmumu.

Kā norādījis Senāts, ja sabiedrības izslēgšana tiek apstrīdēta, Reģistrs var pārbaudīt tikai to, vai pirms sabiedrības izslēgšanas bija iestājies likumā paredzēto apstākļu kopums: sabiedrības darbība likumā noteiktā kārtībā ir izbeigta, ir publicēts paziņojums oficiālajā izdevumā, likumā noteiktajā laikā neviena persona nav iesniegusi pieteikumu par likvidatora iecelšanu. Reģistrs var atcelt savu lēmumu par sabiedrības izslēgšanu tikai tad, ja secina, ka kāds no iepriekš minētajiem apstākļiem nav iestājies (*Senāta 2021. gada 1. jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-341/2021 (ECLI:LV:AT:2021:0601.A420318017.17.S) 20. punkts*).

Reģistra ieskatā visi noteiktie priekšnoteikumi ir ievēroti, līdz ar to Lēmums ir pamatots. To pārbaudot, tiesa konstatē un secina turpmāk norādīto.

[8.1] Kā jau iepriekš norādīts, atbilstoši Likuma pārejas noteikumu 49. punktā noteiktajam sabiedrības darbību izbeidz ar Reģistra lēmumu, ja Sabiedrība noteiktajā termiņā nav iesniegusi Reģistram pieteikumu par tās patiesajiem labuma guvējiem un mēneša laikā pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas šo trūkumu nav novērsusi.

2020. gada 24. jūlijā Reģistrs Sabiedrībai uz tās juridisko adresi /adrese/, nosūtīja brīdinājumu (*lietas 17. lapa*), kurā Sabiedrība informēta par sekām, kas iestāsies, ja tā viena mēneša laikā Reģistrā neiesniegs pieteikumu informācijas par Sabiedrības patieso labuma guvēju reģistrācijai. Tā kā šāds pieteikums netika saņemts, Reģistra valsts notārs 2021. gada 27. janvārī pieņēma lēmumu Sabiedrības darbību izbeigt (*lietas 18. lapa*).

Līdz ar to tiesa secina, ka Sabiedrības darbība ir izbeigta Likuma pārejas noteikumu 49. punktā noteiktajā kārtībā.

[8.2] Komerclikuma 317. panta pirmajā daļā noteikts, ka sabiedrības darbības izbeigšanas gadījumā notiek tās likvidācija, ja likumā nav noteikts citādi. Atbilstoši Komerclikuma 318.[1] panta trešajai daļai, ja sabiedrības darbība ir izbeigta, pamatojoties tai skaitā uz komercreģistra iestādes lēmumu, komercreģistra iestāde pēc tam, kad komercreģistrā izdarīts ieraksts par sabiedrības darbības izbeigšanu, savā tīmekļvietnē publicē paziņojumu par sabiedrības darbības izbeigšanu. Paziņojumā uzaicina sabiedrības likvidācijā ieinteresētās personas viena mēneša laikā pēc tā publicēšanas dienas iesniegt komercreģistra iestādei pieteikumu par likvidatora iecelšanu. Saskaņā ar Komerclikuma 317. panta otrajā daļā noteikto sabiedrības likvidācija nenotiek un komercreģistra iestāde pieņem lēmumu par sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra, ja neviena sabiedrības likvidācijā ieinteresētā persona neiesniedz tiesai vai komercreģistra iestādei pieteikumu par likvidatora iecelšanu un sabiedrībai nav pasludināts maksātnespējas process.

Konkrētajā gadījumā paziņojums par Sabiedrības darbības izbeigšanu un izmaiņām amatpersonu sastāvā, vienlaikus uzaicinot Sabiedrības likvidācijā ieinteresētās personas viena mēneša laikā iesniegt Reģistrā pieteikumu par likvidatora iecelšanu, 2021. gada 24. martā publicēts arī Latvijas Republikas oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis" (*https://www.vestnesis.lv/op/2021/58.KRI135*).

Tā kā Sabiedrības likvidators netika iecelts, kā arī netika pasludināts Sabiedrības maksātnespējas process, par ko lietā strīda nav, pamatoti tika pieņemts sākotnējais lēmums (*lietas 20. lapa*) par Sabiedrības izslēgšanu no komercreģistra.

[9] Ņemot vērā šajā spriedumā konstatēto uz secināto, tiesa nekonstatē pamatu Lēmuma atcelšanai. Tāpat tiesa konkrētajos apstākļos nekonstatē pamatu vērtēt cilvēktiesību pārkāpuma esību.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 289.-291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. D/ pieteikumu par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra galvenā valsts notāra 2021. gada 22. jūnija lēmuma Nr. 1-5n/572 „Par valsts notāra lēmumu negrozīšanu" atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2021. gada 22. novembrī.

Tiesnese K. Brokane